C/2026/3733

13.7.2026

Publikacja wniosku o rejestrację nazwy zgodnie z art. 15 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143

(C/2026/3733)

W następstwie niniejszej publikacji organy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub osoba fizyczna lub prawna mająca uzasadniony interes oraz mająca siedzibę lub miejsce pobytu w państwie trzecim mogą, zgodnie z art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 ([1]), wnieść sprzeciw do Komisji w terminie trzech miesięcy od daty niniejszej publikacji.

JEDNOLITY DOKUMENT

Nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficzne produktów rolnych

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

Nr UE: PDO-SK-03401 – 13.1.2025

1. **Nazwy**

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator”

2. **Rodzaj oznaczenia geograficznego**

ChNP ☒ ChOG ☐

3. **Państwo, do którego należy obszar geograficzny**

Słowacja

4. **Opis produktu rolnego**

4.1. *Klasyfikacja produktu rolnego zgodnie z pozycją i kodem Nomenklatury scalonej, o której mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1143*

22 – NAPOJE BEZALKOHOLOWE, ALKOHOLOWE I OCET

2201 – Wody, włącznie z naturalnymi lub sztucznymi wodami mineralnymi i wodami gazowanymi, niezawierające dodatku cukru lub innego środka słodzącego ani aromatyzującego; lód i śnieg

2201 10 – Wody mineralne i wody gazowane

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 (Dz.U. L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2. *Opis produktu rolnego, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" to naturalna, gazowana lub lekko gazowana, wysokozmineralizowana woda o dużej zawartości wapnia, magnezu, sodu i wodorowęglanów. Jest słonawa, siarkowa, naturalnie gazowana, o wyraźnym aromacie mineralnym wynikającym z dużej zawartości sodu i wodorowęglanów i ma następujący skład:

Kationy	**mg/l**
Ca^{2+}	469,00
Na^{+}	242,00
Mg^{2+}	173,00
K^{+}	36,50
NH_4^{+}	0,96
Aniony	**mg/l**
SO_4^{2-}	155,00
NO_3^{-}	< 1,00
NO_2^{-}	< 0,01
Cl^{-}	106,00
HCO_3^{-}	2 635,00

4.3. *Odstępstwa dotyczące pozyskiwania paszy (wyłącznie w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego objętych chronioną nazwą pochodzenia) oraz ograniczenia dotyczące pozyskiwania surowców (wyłącznie w odniesieniu do produktów przetworzonych objętych chronionym oznaczeniem geograficznym)*

Źródła wód mineralnych występują na przedmiotowym obszarze geograficznym.

4.4. *Poszczególne etapy produkcji, które muszą odbywać się na wyznaczonym obszarze geograficznym*

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" jest pompowana w sposób ciągły do zakładu produkcyjnego za pomocą rur dystrybucyjnych. Poddaje się ją obróbce w celu usunięcia związków żelaza i siarki przy użyciu dozwolonej technologii utleniania powietrzem wzbogaconym ozonem. Następnie woda jest filtrowana, ponownie napowietrzana dwutlenkiem węgla i butelkowana.

4.5. *Szczegółowe zasady dotyczące pakowania, krojenia, tarcia itp. produktu, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

Wodę „Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" butelkuje się w sterylnie czyste opakowania handlowe za pomocą procesu technologicznego, który wyklucza wszelkie zanieczyszczenie pierwiastkami lub substancjami obcymi i tworzy zamknięty obieg między punktem poboru wody a punktem, w którym jest ona butelkowana w celu sprzedaży.

4.6. *Szczegółowe zasady dotyczące etykietowania produktu rolnego, do którego odnosi się zarejestrowana nazwa*

—

5. **Zwięzłe określenie obszaru geograficznego**

Obszar naturalnych źródeł mineralnych znajduje się w powiecie preszowskim, na obszarach katastralnych Lipovce, Šindliar i Lačnov, oraz w powiecie lewockim, na obszarze katastralnym Vyšný Slavkov. Pod względem administracyjnym jest to część kraju preszowskiego w północno-wschodniej Słowacji.

6. **Związek z obszarem geograficznym**

Związek przyczynowy opiera się na warunkach glebowo-klimatycznych panujących na wyznaczonym obszarze geograficznym.

Specyfika obszaru geograficznego

Podglebie na wyznaczonym obszarze geograficznym jest bogate w skały, takie jak piaskowiec, margiel oraz iłowiec, które zawierają wiele minerałów (wapń, sód, magnez i wodorowęglany). Skały te działają jak system filtracyjny, który wychwytuje zanieczyszczenia i wzbogaca wodę cennymi minerałami. Opady i prądy podziemne pomagają w przenikaniu wody do głębszych warstw; przechodzi ona przez struktury skalne i wchłania minerały zawarte w podziemnych warstwach skalnych dzięki niewielkiemu natężeniu przepływu.

Obszar ten charakteryzuje się klimatem umiarkowanym do dość zimnego. Zimą powietrze jest stosunkowo wilgotne ze względu na śnieg i wilgotność spowodowaną opadami. Latem wilgotność waha się od 60 % do 70 %. Średnia temperatura zimą wynosi około –10 °C, a w lecie może wzrosnąć do 25 °C, chociaż pozostaje niższa na większych wysokościach. Warunki temperaturowe wpływają na szybkość wspomnianych procesów geochemicznych.

Obszar ten był w przeszłości miejscem aktywności wulkanicznej, która pozostawiła podziemne złoża dwutlenku węgla. Woda mineralna jest zatem naturalnie napowietrzana dwutlenkiem węgla, dzięki czemu delikatnie musuje i ma specyficzny smak. Jednocześnie obecność dwutlenku węgla zwiększa rozpuszczalność minerałów w wodzie, co sprawia, że woda jest w nie bogatsza.

Jest to woda mineralna pochodzenia opadowego, w której zaszły procesy mineralizacji węgla. Głównym procesem mineralizacji związanym z tworzeniem się składu chemicznego wody mineralnej jest rozpuszczanie węglanów, podczas którego uwalniane są wapń, magnez i wodorowęglany. Procesy mineralizacji są bardziej intensywne w głębokich warstwach podziemnych, gdzie uwalniany jest dwutlenek węgla.

Obszar ten charakteryzuje się zwiększoną wilgotnością powietrza, co sprzyja środowisku naturalnemu oraz bogatej florze i faunie w regionie. Ma to wpływ na jakość i stabilność źródeł podziemnych.

Specyfika produktu

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” to woda mineralna o całkowitej zawartości minerałów przekraczającej 1 500 mg/l. Obfituje ona w sole mineralne i zawiera duże ilości wapnia, magnezu, sodu i innych minerałów. Jest naturalnie napowietrzana dwutlenkiem węgla, co powoduje delikatne musowanie – inaczej niż w przypadku sztucznie dodanego dwutlenku węgla.

Ze względu na skład mineralny i naturalne nasycenie dwutlenkiem węgla „Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator” ma specyficzny, delikatny, lekko słonawy smak z siarkowym aromatem.

Związek przyczynowy

Wyznaczony obszar geograficzny jest bogaty w skały osadowe (w szczególności wapień i dolomit), które zawierają duże ilości wapnia, sodu i magnezu. Warunki klimatyczne decydują o przepływie i uzupełnianiu wód podziemnych: opady przyczyniają się do zaopatrzenia w wodę i pomagają jej przenikać do głębszych warstw podziemnych, gdzie wchłania minerały. Dwutlenek węgla na tym obszarze odgrywa kluczową rolę w procesie wzbogacania wody, co zapewnia jej wysoką zawartość minerałów.

Wieś Lipovce znajduje się w środowisku stosunkowo nienaruszonym przez działalność człowieka. Oznacza to, że źródła na tym obszarze pozostają naturalnie czyste. Obszar ten charakteryzuje się specyficznym mikroklimatem, który sprzyja stabilności podziemnych źródeł. Ograniczona działalność przemysłowa i obfitość lasów przyczyniają się do utrzymania wody w stanie nieskażonym i bogatym w naturalne minerały, bez potrzeby stosowania sztucznych dodatków.

Woda mineralna w Lipovcach jest od dawna dobrze znana. Zgodnie z nieudokumentowaną tradycją wody tej używali mnisi, którzy mieli być właścicielami lub mieszkańcami zamku położonego na jednym ze szczytów pasma górskiego Branisko. Po raz pierwszy o tych źródłach wspomniał pod koniec pierwszej połowy XVIII wieku Matthias Bel w swoim manuskrypcie opisującym region Szarysz.

W pierwszej połowie XIX wieku wieś Lipovce stała się ważnym kurortem uzdrowiskowym, przyciągającym rodziny szlacheckie z całego terytorium obecnego kraju preszowskiego. Stosowane tam terapie uzdrowiskowe obejmowały leczenie wodą pitną. Już na początku XIX wieku hrabia Szakmáry nadał tym wodom nazwę „Salvator" [„Zbawiciel"], rozpoczął butelkowanie wody mineralnej i jej sprzedaż. „Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" jest jedną z najstarszych butelkowanych wód mineralnych w Słowacji. Znaczenie tych źródeł podkreśla również fakt, że rząd węgierski już w 1880 r. objął je wyznaczonymi strefami ochronnymi. Popularność tej znakomitej wody mineralnej wyraźnie wzrosła, a dzięki wieloletniej tradycji i optymalnemu składowi jest ona nadal popularna i wysoko ceniona w Słowacji i na rynkach zagranicznych.

Na całym wyznaczonym obszarze geograficznym tej naturalnej wody mineralnej ustanowiono strefy ochronne, których celem jest ochrona tego obszaru źródeł wód mineralnych przed wszelkimi szkodami spowodowanymi przez działalność gospodarczą, rolniczą lub inną, która może mieć wpływ na obecny stan wody, jej wydajność, wyjątkowy skład chemiczny i dziewiczy charakter, tak aby zachować jej wartości jakościowe i ilościowe oraz zapewnić jej dalsze rozsądne wykorzystanie.

„Lipovská minerálna voda Salvator / Salvator" jest również chroniona na mocy umów dwustronnych: Umowy z dnia 19 stycznia 1976 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Konfederacją Szwajcarską o ochronie oznaczeń pochodzenia, nazw pochodzenia i innych oznaczeń geograficznych, Porozumienia z dnia 18 maja 1987 r. między rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej a rządem Republiki Portugalskiej w sprawie ochrony oznaczeń pochodzenia, nazw pochodzenia oraz innych oznaczeń geograficznych i podobnych nazw, a także Umowy z dnia 20 stycznia 1981 r. między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Republiką Austrii o ochronie oznaczeń pochodzenia, nazw pochodzenia oraz innych nazw produktów rolnych i przemysłowych odnoszących się do pochodzenia.

Nazwa „Lipovská minerálna voda Salvator" jest chroniona na szczeblu krajowym od 22 grudnia 1979 r.

Przedmiotowa woda mineralna jest butelkowana od lat aż do dziś, o czym świadczą wzmianki w prasie (np. „Prešovske Noviny" i dziennik „Smena"), w archiwach krajowego przedsiębiorstwa Vychodoslovenské Žriedla z siedzibą w Preszowie oraz w prezentacjach podczas różnych wydarzeń i wystaw.

Odesłanie do publikacji specyfikacji produktu

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Lipovska_mineralna_voda_Salvator_Salvator.pdf